

T-4

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 7/10) na prijedlog Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 73. sjednici, održanoj dana 09.09.2020. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Mišljenje Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice sa priloženim mišljenjem Saveza samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine – Kantonalni odbor Zeničko-dobojskog kantona, o Nacrtu Zakona o reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca, izrađen nakon održavanja Javne rasprave, a koji je kantonalnim skupštinama dostavljen na mišljenje od strane Federalnog ministarstva rada i socijalne politike .

II.

Zaključak sa Mišljenjem iz tačke I. ovog zaključka upućuje se u dalju skupštinsku proceduru.

III.

Stavlja se van snage Zaključak Vlade Zeničko-dobojskog kantona, broj: 02-02-12430/20 od 22.07.2020. godine.

IV.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-02-15321/20

Datum, 09.09.2020. godine

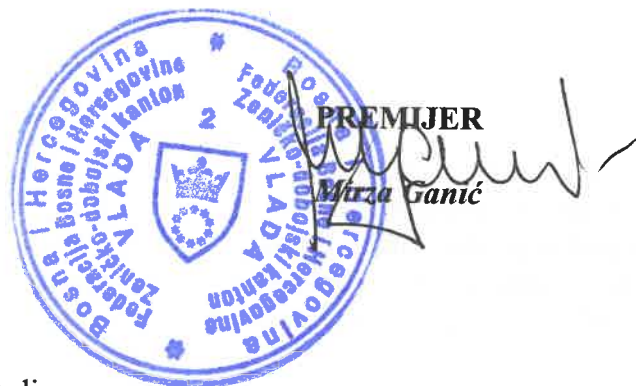
Zenica

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice,

1x Stručna služba Skupštine,

1x a/a.

ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
VLADA
n/r Premijera
n/r Sekretara

Broj: 09-02-10611-3/20
Zenica, 19.08.2020. godine

**PREDMET: Mišljenje o Nacrtu Zakona o reprezentativnosti sindikata i udruženja
poslodavaca, dostavlja se**

Postupajući u skladu sa zaduženjem Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, a s obzirom da je oblast socijalne politike u zajedničkoj nadležnosti federalne vlasti i kantona, u skladu sa članom III.2. i III.3.) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, dostavljen je u proceduru tekst Nacrta Zakona o reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca, a koji je izrađen nakon održavanja Javne rasprave, radi mišljenja.

S tim u vezi, Stručna služba Vlade zatražila je aktom broj: 02-1-02-10611-1/20 od 02.07.2020. godine od ovog ministarstva mišljenje na predloženi Nacrt Zakona.

Socijalni partneri Ekonomsko-socijalnog vijeća su ukazali na potrebu da se povuče mišljenje Ministarstva, odnosno Vlade, te smo isto uvažili. Na 23. sjednici Ekonomsko-socijalnog vijeća održanoj 04.08.2020. godine, razmatrao se Nacrt Zakona, te je usaglašeno da se nakon dostavljanja zvaničnog mišljenja Saveza samostalnih sindikata isto ponovo uputi u dalju proceduru.

Nakon razmatranja dostavljenog teksta Nacrta Zakona ovo ministarstvo daje sljedeće:

MIŠLJENJE

Vlada Zeničko-dobojskog kantona je Zaključkom broj: 02-02-7242/20 od 21.05.2020. godine prihvatila Mišljenje Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona na Nacrt Zakona o reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca koji je kantonalnim skupštinama bio dostavljen od strane Doma naroda Parlamenta Federacije BiH i isto uputila u dalju skupštinsku proceduru. Slijedom navedenog, Skupština Zeničko-dobojskog kantona je na 22. sjednici održanoj 02.06.2020. godine utvrdila mišljenje na prvobitno dostavljeni Nacrt Zakona o reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca.

Budući da je po okončanju Javne rasprave prvobitni tekst Nacrta Zakona na koji smo dali svoje mišljenje, doživio značajne promjene, novi tekst Nacrta Zakona je ponovno dostavljen na mišljenje kantonalnim skupštinama od strane Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona ostaje kod prvobitno datog mišljenja da je donošenje Zakona o reprezentativnosti sindikata i udruženja

poslodavaca koji sveobuhvatno uređuje postupak utvrđivanja reprezentativnosti, nužno radi otklanjanja nejasnoća koje su uočene u dosadašnjoj praksi, upravo iz razloga što sam postupak utvrđivanja reprezentativnosti nije dovoljno jasno utvrđen odredbama Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 26/16 i 89/18) koje uređuju ovu oblast.

Nakon razmatranje dostavljenog teksta Nacrta Zakona koji je izrađen nakon održavanja Javne rasprave i koji se po sadržaju razlikuje od prvobitno razmatranog Nacrta, ovo ministarstvo daje sljedeće mišljenje:

Smatramo da je u novom Nacrtu Zakona predviđeno svrsishodnije rješenje u pogledu postavljanja općenite mogućnosti utvrđivanja reprezentativnosti sindikata kod poslodavca, odnosno za područje ili oblast djelatnosti, a što je drugačije rješenje u odnosu na prethodni tekst Nacrta Zakona koji je predviđao i mogućnost utvrđivanja reprezentativnosti strukovnih sindikata na nivou poslodavca.

Takoder smatramo da je odredbama koje se odnose na uslove za utvrđivanje reprezentativnosti i sindikata i udruženja poslodavaca u novom tekstu Nacrta Zakona predlagatelj sistematičniji način uredio ovaj dio Nacrta Zakona, te izvršio usaglašavanje procentualne učlanjenosti potrebne za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca.

U dijelu koji se odnosi na postupak utvrđivanja reprezentativnosti i sindikata i udruženja poslodavaca jasnije je definisan sam postupak utvrđivanja, te ostavljena mogućnost da nadležno ministarstvo u postupku utvrđivanja reprezentativnosti pored podataka koje pribavlja od organa nadležnog za statistiku, neophodne podatke službenim putem može pribaviti i od drugog organa koji vodi odgovarajuću evidenciju u BiH, odnosno Federaciji BiH.

I dalje ostajemo kod mišljenja datog na prvobitni Nacrt Zakona koji se odnosi na skraćivanje roka za preispitivanje utvrđene reprezentativnosti sa godine dana na 30 dana jer smatramo da isto nije opravdano, posebno iz razloga što nije realno očekivati da se u roku od mjesec dana tako drastično mogu promijeniti činjenice na osnovu kojih je utvrđena reprezentativnost sindikata ili udruženja poslodavaca, što u krajnjoj liniji vodi ka stvaranju pravne nesigurnosti.

Savez samostalnih sindikata dostavio je svoj stav po pitanju Nacrta zakona i isti dostavljamo kao sastavni dio ovog mišljenja.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

1x Naslov

1x a/a

Obradivač akta:

Dijana Katkić

**SAVEZ SAMOSTALNIH SINDIKATA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**KANTONALNI ODBOR
ZE - DO KANTONA**

Fra Ivana Jukića br. 1

**CONFEDERATION OF INDEPENDENT TRADE
UNIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

**CANTONAL BOARD OF THE
ZE - DO CANTON**

tel./fax: 387 32/ 246-118

Broj: 42-02-08/20

Zenica, 12. 08. 2020. godine

ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON	
14-08-2020	
09	02
[Handwritten signatures]	

**VLADA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
MINISTARSTVO ZA RAD, SOCIJALNU POLITIKU I IZBJEGLICE
EKONOMSKO-SOCIJALNO VIJEĆE**

**STAV NA NACRT ZAKONA O REPREZENTATIVNOSTI SINDIKATA I UDRUŽENJA
POSLODAVACA**

Oblast reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavca je sasvim korektno i precizno regulisana odredbama važećeg Zakona o radu, kako za sindikate tako i za udruženja poslodavaca.

S tim u vezi donošenje posebnog Zakona o reprezentativnosti smatramo apsolutno nepotrebnim.

Postoje daleko važnija pitanja koja bi se trebala zakonski regulisati na adekvatan način, poput štrajka, uvezivanja staža ili zaštite na radu, odnosno utvrđivanja minimalne plaće, a ista su već duže vrijeme, ili bolje rečeno, duži niz godina na čekanju.

Imajući u vidu aktuelno stanje socijalnog dijaloga i dosadašnji odnos, u prvom redu pojedinih nosilaca federalne vlasti prema sindikatu uopće, nameće se zaključak da stvarni razlog donošenja predmetnog zakona nije uređenje ove oblasti, nego mogućnost ostvarivanja veće kontrole i uticaja na ovaj, za sindikate veoma važan segment, ali i davanje mogućnosti različitim strukovnim ili elitističkim sindikatima da dobiju reprezentativnost, čime će sindikalni pokret biti dodatno oslabljen.

Primjenom ovakvog zakona sasvim izvjesno bi došlo do potpunog „usitnjavanja“ sindikalnog pokreta, te stvaranja konfuzne situacije koja nikako nije u interesu radnicima.

I uz površnu analizu zakona je vidljivo da je prag za reprezentativnost vrlo nisko spušten. Procenti učlanjenosti radnika u određeni sindikat u smislu priznavanja svojstva reprezentativnosti su praktično prepolovljeni u odnosu na važeći Zakon o radu. Poseban je apsurd član 10. nacrta zakona, koji teoretski omogućava postojanje i do 14 reprezentativnih sindikata kod poslodavca, na nivou kantona, djelatnosti ili Federacije. U slučaju više takvih sindikata, ili saveza, vladajuće strukture bi objektivno imale mogućnost birati organizaciju s kojom će voditi socijalni dijalog,

favorizirajuće servilne i podobne sindikate. Na kraju krajeva, ovo je scenarij već viđen u zemljama okruženja, kao i u Republici Srpskoj kod usvajanja novog Zakona o radu 2016. godine.

Nadalje, izdvajanjem segmenta reprezentativnosti iz Zakona o radu bilo bi omogućeno i buduće intervenisanje u sadržaju takvog zakona, bez potrebe izmjena samog Zakona o radu. Svi ćemo se složiti da će jedan Zakon o reprezentativnosti, ili pak njegove izmjene ili dopune u očima javnosti ali i članova sindikata, izazivati neuporedivo manju pažnju i interes nego izmjene samog Zakona o radu, odnosno takve će izmjene lakše proći.

I sama činjenica da je ovlaštenjima, odnosno pravima reprezentativnog sindikata posvećen samo jedan član - član 22. nacrtu zakona (svi ostali članovi zakona se tiču uslova, procedura, dokazivanja, preispitivanja itd.), po našem mišljenju dovoljno govori o stvarnoj svrsi i intenciji ovog zakona.

Kada su u pitanju konkretnije primjedbe ili ocjene, ističemo slijedeće:

1. Intencija člana 10. nacrtu zakona je po svemu sudeći otvaranje mogućnosti za formiranje više reprezentativnih sindikata, na svim nivoima. Tako bi npr. status reprezentativnog sindikata za teritoriju Federacije prema predloženom rješenju mogao dobiti sindikat u čijem bi članstvu bilo najmanje 20% radnika u odnosu na ukupan broj radnika u Federaciji (u članu 125. važećeg Zakona o radu je propisano najmanje 30%), u najmanje pet djelatnosti i koji djeluje na području najmanje tri kantona. Iako je ovim prijedlogom već spušten prag, ako nijedan „savez“ sindikata ne bi ispunio ni taj uslov, reprezentativnim sindikatom za Federaciju, sa svim pravima koja iz tog statusa proizilaze, smatrao bi se sindikat u koji je učlanjeno najmanje 7% od ukupnog broja radnika u Federaciji. To znači da bi, kao što je gore već pomenuto, teoretski mogli imati 14 nekakvih „krovnih“ sindikata u Federaciji, što nikako nije u interesu radnika. U slučaju postojanja više takvih sindikata, druga dva socijalna partnera bi, kao što smo već pomenuli, imali mogućnost favorizirati sindikat s kojim će voditi socijalni dijalog.

Dakle, ovdje treba zadržati iste kriterije i procenete kakvi su i u važećem Zakonu o radu.

2. Član 11. nacrtu zakona je također vrlo diskutabilan i za sindikat neprihvatljiv, jer u odnosu na Zakon o radu nepotrebno formalizuje i usložnjava postupak dobijanja reprezentativnosti, ne praveći pri tom nikakvu razliku između određenih nivoa sindikalnog organizovanja. Ovo se pogotovo odnosi na alineje d, e, i h. Primjera radi, savez sindikata ili granski sindikat bi prilikom podnošenja zahtjeva za utvrđivanje reprezentativnosti nadležnom ministarstvu rada morao predati svoj finansijski izvještaj, što je samo po sebi sporno (taj izvještaj se predaje isključivo nadležnoj agenciji FIA), zatim zbirni spisak svih članova sindikata (pristupnice sindikatu se uglavnom nalaze u osnovnim organizacijama kod kojih se i vrši učlanjenje, a poseban segment jeste i pitanje zaštite ličnih podataka), kao i DRUGE dokaze – koji su to drugi dokazi zakon ne precizira, što ostavlja prevelik prostor za arbitrarnu ocjenu nadležnom organu (pa i moguće zloupotrebe) koji bude odlučivao o reprezentativnosti sindikata.

I ovo pitanje treba definisati kao u važećem Zakonu o radu.

3. U članu 20. i 21. nacrtu zakona je rok za donošenje rješenja o reprezentativnosti produžen sa 15 dana, kako stoji u važećem Zakonu o radu, na 30 dana, što je neprihvatljivo.

4. Članom 132. važećeg Zakona o radu je propisano da Sindikat i poslodavci, odnosno njihova udruženja mogu podnijeti zahtjev za preispitivanje utvrđene reprezentativnosti, ukoliko smatraju da su promijenjene činjenice na osnovu kojih je

utvrđena reprezentativnost po isteku roka od jedne godine od dostave rješenja o utvrđivanju reprezentativnosti. Međutim, nacrtom zakona o reprezentativnosti je propisano da se takav zahtjev može podnijeti već po isteku 30 dana od dostave rješenja o utvrđivanju reprezentativnosti (član 23. nacrt). Ovakva izmjena je potpuno nepotrebna i neprihvatljiva.

 PREDSJEDNIK
Mimes Isaković
Mimes Isaković

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE**

Nacrt

**ZAKON
O REPREZENTATIVNOSTI SINDIKATA I UDRUŽENJA POSLODAVACA**

Sarajevo, juni 2020. godine

ZAKON O REPREZENTATIVNOSTI SINDIKATA I UDRUŽENJA POSLODAVACA

DIO PRVI - OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuju se kriteriji i postupak utvrđivanja reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca, ovlaštenja reprezentativnog sindikata i udruženja poslodavaca u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federaciji), postupak preispitivanja utvrđene reprezentativnosti i druga pitanja od značaja za postupak utvrđivanja reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca, ako drugim zakonom nije drugačije određeno.

Član 2. (Mjerodavni podaci za utvrđivanje reprezentativnosti)

U postupku utvrđivanja reprezentativnosti, u smislu ovog zakona, kao mjerodavni se uzimaju podaci o radnicima koji su zaposleni na osnovu ugovora o radu na teritoriji Federacije ili rješenja o postavljenju osobe koja nije državni službenik, državnog službenika, namještenika i policijskog službenika, kao i podaci o poslodavcima registrovanim na teritoriji Federacije.

Član 3. (Rodna neutralnost izraza)

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

Član 4. (Prava i obaveze sindikata i udruženja poslodavaca koji nisu reprezentativni)

- (1) Sindikati i udruženja poslodavaca, čija reprezentativnost nije utvrđena u skladu sa ovim zakonom, imaju pravo na slobodno udruživanje i organizovanje, te sva druga prava i obaveze koje nisu, u skladu sa ovim zakonom, isključivo data reprezentativnim sindikatima, odnosno udruženjima poslodavaca.
- (2) Pravo zastupañja svojih članova pred poslodavcem imaju svi sindikati u skladu sa pravilima o organizovanju i djelovanju sindikata.

DIO DRUGI - UVJETI ZA UTVRĐIVANJE REPREZENTATIVNOSTI SINDIKATA

Član 5.

(Uvjeti za reprezentativnost sindikata)

- (1) Sindikat se smatra reprezentativnim:
  - a) ako je najmanje šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva za utvrđivanje reprezentativnosti registrovan kod nadležnog organa, u skladu sa zakonom;
  - b) ako se finansira iz vlastitih izvora od kojih su najmanje 50% sredstva iz članarina, a ostatak iz drugih izvora;
  - c) ako ima potreban procenat učlanjenosti zaposlenih radnika, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Pod zaposlenim radnicima u smislu stava (1) tačka c) ovog člana podrazumijevaju se radnici zaposleni na osnovu ugovora o radu na određeno ili neodređeno vrijeme, sa punim ili nepunim radnim vremenom ili rješenja o postavljenju osobe koja nije državni službenik, državnog službenika, namještenika i policijskog službenika.

Član 6.

(Reprezentativnost sindikata kod poslodavca)

Reprezentativnim sindikatom kod poslodavca smatra se sindikat koji, pored uvjeta iz člana 5. stav (1) tač. a) i b) ovog zakona, ispunjava i uvjet da ima najmanje 15% članova u odnosu na ukupan broj zaposlenih kod poslodavca.

Član 7.

(Reprezentativnost sindikata za područje i oblast djelatnosti)

Reprezentativnim sindikatom za jedno ili više područja, odnosno oblasti djelatnosti na teritoriji Federacije, odnosno području kantona, smatra se sindikat koji, pored uvjeta iz člana 5. stav (1) tač. a) i b) ovog zakona, ispunjava i uvjet da ima najmanje 14% članova u odnosu na ukupan broj zaposlenih u području odnosno oblasti djelatnosti na teritoriji Federacije, odnosno području kantona, prema podacima organa nadležnog za statistiku, odnosno drugog organa koji vodi odgovarajuću evidenciju u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH), odnosno Federaciji.

Član 8.

(Reprezentativnost sindikata za područje kantona)

- (1) Reprezentativnim sindikatom za područje kantona smatra se sindikat koji, pored uvjeta iz člana 5. stav (1) tač. a) i b) ovog zakona, ispunjava i uvjet da ima najmanje 15% članova u odnosu na ukupan broj zaposlenih na području kantona, u najmanje tri područja ili oblasti djelatnosti, prema podacima organa nadležnog za statistiku, odnosno drugog organa koji vodi odgovarajuću evidenciju u BiH, odnosno Federaciji.

- (2) U postupku utvrđivanja reprezentativnosti sindikata za područje kantona, pored kriterija iz stava (1) ovog člana, cijeni se i činjenica da je sindikat kantona organizacioni dio sindikata iz čl. 7. i 9. ovog zakona.
- (3) Ukoliko je sindikat kantona organizacioni dio sindikata iz čl. 7. i 9. ovog zakona, smatra se da ispunjava uvjete iz člana 5. stav (1) tač. a) i b) ovog zakona.

Član 9.
(Reprezentativnost sindikata za teritoriju Federacije)

Reprezentativnim sindikatom za teritoriju Federacije smatra se onaj sindikat koji, pored uvjeta iz člana 5. stav (1) tač. a) i b) ovog zakona, ima najmanje 20% članova u odnosu na ukupan broj zaposlenih u Federaciji, u najmanje pet područja ili oblasti djelatnosti, prema podacima organa nadležnog za statistiku, odnosno drugog organa koji vodi odgovarajuću evidenciju u BiH, odnosno Federaciji, te koji djeluje na području najmanje tri kantona..

Član 10.
(Reprezentativni sindikat)

Ako sindikat iz čl. 6, 7, 8. i 9. ovog zakona ne ispunjava uvjet u pogledu procenta, odnosno broja članova u odnosu na ukupan broj zaposlenih, reprezentativnim sindikatom smatra se sindikat sa najvećim brojem učlanjenih od ukupnog broja zaposlenih, odnosno sa najmanje 7% učlanjenih od ukupnog broja zaposlenih.

Član 11.
(Dokazivanje ispunjenosti uvjeta za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata)

- (1) Ispunjenost općih i posebnih uvjeta za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata cijeni se na osnovu sljedećih dokaza:
  - a) rješenja nadležnog organa o upisu u registar udruženja;
  - b) statuta odnosno pravila sindikalne organizacije;
  - c) izjave sindikata o načinu finansiranja;
  - d) finansijskog izvještaja sa bilansom stanja i uspjeha;
  - e) akta sindikata sa zbirnim spiskom članova;
  - f) akta organa nadležnog za statistiku, odnosno drugog organa koji vodi odgovarajuću evidenciju;
  - g) potvrde poslodavca o broju zaposlenih kod poslodavca, odnosno uvjerenja o broju osiguranih lica nadležne poreske uprave;
  - h) popisa organizovanih granskih sindikata s naznakom područja, odnosno oblasti djelatnosti u kojima djeluju,
  - i) drugih dokaza za koje nadležni organ koji rješava po zahtjevu za utvrđivanje reprezentativnosti ocjeni da su opravdani.
- (2) Potvrdu iz stava (1) tačka g) ovog člana, poslodavac je dužan izdati u roku od pet dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (3) Dokaz iz stava (1) tačka h) ovog člana pribavlja se u postupku utvrđivanja reprezentativnosti iz čl. 8. i 9. ovog zakona.

Član 12.
(Više reprezentativnih sindikata)

Ukoliko postoje dva ili više reprezentativnih sindikata na nivou poslodavca, na nivou područja i oblasti djelatnosti, na nivou kantona, odnosno Federacije, kojima je utvrđena reprezentativnost u skladu sa ovim zakonom, svi sindikati imaju prava reprezentativnog sindikata utvrđena ovim zakonom.

DIO TREĆI - UVJETI ZA UTVRĐIVANJE REPREZENTATIVNOSTI UDRUŽENJA POSLODAVACA

Član 13.
(Uvjeti za reprezentativnost udruženja poslodavaca)

Udruženje poslodavaca smatra se reprezentativnim:

- a) ako je najmanje šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva za utvrđivanje reprezentativnosti registrovano kod nadležnog organa, u skladu sa zakonom;
- b) ako se finansira iz vlastitih izvora od kojih su najmanje 50% sredstva iz članarina, a ostatak iz drugih izvora;
- c) ako ima potreban broj članova.

Član 14.
(Reprezentativnost udruženja poslodavaca za područje i oblast djelatnosti)

Reprezentativnim udruženjem poslodavaca za područje ili oblast djelatnosti na teritoriji Federacije, odnosno području kantona, smatra se udruženje poslodavaca u koje je, pored uvjeta iz člana 13. tač. a) i b) ovog zakona, učlanjeno najmanje 14% poslodavaca od ukupnog broja poslodavaca u području ili oblasti djelatnosti na teritoriji Federacije, odnosno području kantona, pod uvjetom da ti poslodavci zapošljavaju najmanje 14% od ukupnog broja zaposlenih u području ili oblasti djelatnosti, na teritoriji Federacije, odnosno području kantona.

Član 15.
(Reprezentativnost udruženja poslodavaca za područje kantona)

- (1) Reprezentativnim udruženjem poslodavaca za područje kantona smatra se udruženje poslodavaca koje, pored uvjeta iz člana 13. tač. a) i b) ovog zakona, ispunjava i uvjet da njegovi članovi zapošljavaju najmanje 15% od ukupnog broja zaposlenih u privredi na području kantona u najmanje tri područja ili oblasti djelatnosti.
- (2) U postupku utvrđivanja reprezentativnosti udruženja poslodavaca za područje kantona, pored kriterija iz stava (1) ovog člana, cijeni se i činjenica da je udruženje poslodavaca kantona organizacioni dio udruženja poslodavaca iz čl. 14. i 16. ovog zakona.

- (3) Ukoliko je udruženje poslodavaca kantona organizacioni dio udruženja poslodavaca iz čl. 14. i 16. ovog zakona, smatra se da ispunjava uvjete iz člana 13. tač. a) i b) ovog zakona.

Član 16.

(Reprezentativnost udruženja poslodavaca za teritoriju Federacije)

Reprezentativnim udruženjem poslodavaca za teritoriju Federacije smatra se udruženje poslodavaca koje, pored uvjeta iz člana 13. tač. a) i b) ovog zakona, ispunjava i uvjet da njegovi članovi zapošljavaju najmanje 20% od ukupnog broja zaposlenih u privredi na teritoriji Federacije u najmanje pet područja ili oblasti djelatnosti, te koje djeluje na području najmanje tri kantona.

Član 17.

(Reprezentativno udruženje poslodavaca)

Ukoliko nijedno udruženje poslodavaca ne ispunjava uvjete iz čl. 14, 15. i 16. ovog zakona, reprezentativnim udruženjem poslodavaca smatra se udruženje čiji članovi zapošljavaju najveći broj zaposlenih, a najmanje 7% od ukupnog broja zaposlenih u području ili oblasti djelatnosti, odnosno od ukupnog broja zaposlenih u privredi na području kantona, odnosno na teritoriji Federacije, i to u najmanje tri područja ili oblasti djelatnosti.

Član 18.

(Dokazivanje ispunjenosti uvjeta za utvrđivanje reprezentativnosti udruženja poslodavaca)

Ispunjenost općih i posebnih uvjeta za utvrđivanje reprezentativnosti udruženja poslodavaca cijeni se na osnovu sljedećih dokaza:

- a) rješenja nadležnog organa o upisu u registar udruženja;
- b) statuta odnosno pravila udruženja poslodavaca;
- c) izjave udruženja poslodavaca o načinu finansiranja;
- d) finansijskog izvještaja sa bilansom stanja i uspjeha;
- e) popisa poslodavaca članova udruženja poslodavaca sa naznakom broja radnika koje ti poslodavci zapošljavaju, odnosno listom osiguranih lica za svakog od tih poslodavaca;
- f) popisa udruženih udruženja poslodavaca sa naznakom područja u kojima djeluju prema važećoj klasifikaciji djelatnosti sa pristupnicama, sporazumom ili drugim dokazima o pristupanju udruženju;
- g) popisa područnih ureda u kantonima;
- h) akta organa nadležnog za statistiku, odnosno drugog organa koji vodi odgovarajuću evidenciju;
- i) drugih dokaza za koje nadležni organ koji rješava po zahtjevu za utvrđivanje reprezentativnosti ocjeni da su opravdani.

Član 19.

(Više reprezentativnih udruženja poslodavaca)

Ukoliko postoje dva ili više reprezentativnih udruženja poslodavaca na nivou područja i oblasti djelatnosti, na nivou kantona, odnosno Federacije, kojima je utvrđena reprezentativnost u skladu sa ovim zakonom, sva udruženja imaju prava reprezentativnog udruženja poslodavaca utvrđena ovim zakonom.

DIO ČETVRTI - POSTUPAK UTVRĐIVANJA REPREZENTATIVNOSTI

Član 20.

(Postupak utvrđivanja reprezentativnosti sindikata kod poslodavca)

- (1) Reprezentativnost sindikata kod poslodavca utvrđuje poslodavac na zahtjev sindikata koji djeluje kod poslodavca, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Uz zahtjev se podnose dokazi o ispunjavanju uvjeta reprezentativnosti utvrđenih u članu 5. ovog zakona.
- (3) Ukoliko je sindikat kod poslodavca dio sindikata registrovanog kod nadležnog organa u skladu sa zakonom, uz zahtjev za utvrđivanje reprezentativnosti podnosi rješenje o upisu tog sindikata u registar udruženja i potvrdu tog sindikata da je njegov sastavni dio.
- (4) O zahtjevu iz stava (1) ovog člana poslodavac odlučuje rješenjem na osnovu podnesenih dokaza o ispunjavanju uvjeta reprezentativnosti, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (5) Ako poslodavac u roku iz stava (4) ovog člana ne utvrdi reprezentativnost sindikata ili ukoliko sindikat smatra da mu reprezentativnost nije utvrđena u skladu sa ovim zakonom, o reprezentativnosti sindikata kod poslodavca može, na zahtjev tog sindikata, da odlučuje federalno odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rad.
- (6) U slučajevima iz stava (5) ovog člana federalno ministarstvo nadležno za rad odlučuje kada se radi o utvrđivanju reprezentativnosti kod poslodavaca u kojima Vlada Federacije Bosne i Hercegovine vrši ovlaštenja na osnovu državnog kapitala iz nadležnosti Federacije, u federalnim organima uprave, upravnim organizacijama, pravnim licima s javnim ovlaštenjima na teritoriji Federacije, kao i javnim ustanovama i javnim preduzećima čiji je osnivač Federacija.
- (7) U slučajevima iz stava (5) ovog člana kantonalno ministarstvo nadležno za rad odlučuje kada se radi o utvrđivanju reprezentativnosti kod svih drugih poslodavaca prema mjestu sjedišta poslodavca.

Član 21.

(Postupak utvrđivanja reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca na teritoriji Federacije, odnosno području kantona, području ili oblasti djelatnosti)

- (1) Reprezentativnost sindikata odnosno udruženja poslodavaca na teritoriji Federacije, odnosno području kantona, području ili oblasti djelatnosti, na zahtjev sindikata, odnosno udruženja poslodavaca utvrđuje federalno, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rad.

- (2) Broj zaposlenih utvrđuje se na osnovu podataka organa nadležnog za statistiku, odnosno drugog organa koji vodi odgovarajuću evidenciju u BiH, odnosno Federaciji, koje nadležno ministarstvo pribavlja službenim putem.
- (3) Federalno, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rad, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stava (1) ovog člana, donosi rješenje o utvrđivanju reprezentativnosti sindikata, odnosno udruženja poslodavaca ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni ovim zakonom.
- (4) Protiv rješenja iz stava (3) ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Član 22.

(Ovlaštenja reprezentativnog sindikata i udruženja poslodavaca)

- (1) Sindikat odnosno udruženje poslodavaca kojem je utvrđena reprezentativnost u skladu sa ovim zakonom ima pravo:
  - a) da delegira svoje predstavnike u ekonomsko-socijalna vijeća formirana za područje kantona, odnosno teritoriju Federacije;
  - b) da zastupa svoje članove pred poslodavcem, organima vlasti, udruženjima poslodavaca, drugim institucijama odnosno pravnim licima;
  - c) kolektivno pregovarati i zaključivati kolektivne ugovore;
  - d) imenovati svoje predstavnike u bipartitna i tripartitna tijela sastavljena od predstavnika organa vlasti, udruženja poslodavaca i sindikata;
  - e) imenovati svoje predstavnike i u druga tijela u kojima se odvija socijalni dijalog;
  - f) na druga prava u skladu sa zakonom.
- (2) Ako se u postupku utvrđivanja reprezentativnosti u skladu sa ovim zakonom utvrdi reprezentativnost za više sindikata, odnosno udruženja poslodavaca koji djeluju na tom nivou, broj predstavnika u tripartitnim tijelima se određuje srazmjerno procentu učlanjenosti u odnosu na ukupan broj zaposlenih, odnosno srazmjerno broju zaposlenih u članicama.

DIO PETI – PREISPITIVANJE UTVRĐENE REPREZENTATIVNOSTI

Član 23.

(Rok za preispitivanje utvrđene reprezentativnosti)

Sindikat i poslodavci, odnosno njihova udruženja mogu podnijeti zahtjev za preispitivanje utvrđene reprezentativnosti, ukoliko smatraju da su promijenjene činjenice na osnovu kojih je utvrđena reprezentativnost po isteku roka od 30 dana od dostave rješenja o utvrđivanju reprezentativnosti.

Član 24.

(Postupak preispitivanja reprezentativnosti sindikata kod poslodavca po zahtjevu sindikata)

- (1) Zahtjev za preispitivanje reprezentativnosti sindikata osnovanog kod poslodavca, podnosi zainteresovani sindikat poslodavcu kod kojeg je osnovan sindikat.

- (2) U zahtjevu iz stava (1) ovog člana navodi se naziv sindikata, broj akta o registraciji, razlozi zbog kojih se zahtijeva preispitivanje reprezentativnosti i dokazi koji ukazuju na potrebu preispitivanja.
- (3) Poslodavac je dužan da u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva iz stava (1) ovog člana isti dostavi sindikatu čija reprezentativnost se preispituje.
- (4) Sindikat je dužan da u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva iz stava (3) ovog člana dostavi poslodavcu dokaze o ispunjavanju uvjeta reprezentativnosti.
- (5) Na odluku poslodavca kojom je odlučeno o preispitivanju reprezentativnosti može se uputiti žalba federalnom, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rad u roku od 15 dana od dana prijema odluke.

Član 25.

(Postupak preispitivanja reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca za teritoriju Federacije, odnosno kantona, području ili oblasti djelatnosti)

- (1) Zahtjev za preispitivanje reprezentativnosti sindikata odnosno udruženja poslodavaca za teritoriju Federacije, odnosno područje kantona, području ili oblasti djelatnosti, može podnijeti sindikat odnosno udruženje poslodavaca istog nivoa organizovanja, istog područja ili oblasti djelatnosti. Zahtjev se podnosi federalnom odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rad.
- (2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana sadrži broj akta o registraciji, razloge zbog kojih se zahtijeva preispitivanje reprezentativnosti i dokaze koji ukazuju na potrebu preispitivanja.
- (3) Nadležno ministarstvo iz stava (1) ovog člana dužno je u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva isti dostaviti sindikatu, odnosno udruženju poslodavaca čija se reprezentativnost preispituje, radi dokazivanja postojeće reprezentativnosti, u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Sindikat, odnosno udruženje poslodavaca dužni su u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva iz stava (3) ovog člana, da dostave dokaze o ispunjavanju uvjeta reprezentativnosti.
- (5) Nakon okončanja postupka preispitivanja reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca iz stava (1) ovog člana, federalno, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rad donosi rješenje kojim se u zavisnosti od ishoda postupka reprezentativnost potvrđuje ili ukida.
- (6) Protiv rješenja iz stava (5) ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

DIO ŠESTI – POSTUPAK, OBJAVLJIVANJE RJEŠENJA I EVIDENCIJA

Član 26.

(Primjena Zakona o upravnom postupku)

Na postupak u vezi sa utvrđivanjem reprezentativnosti sindikata odnosno udruženja poslodavaca koji nije uređen ovim zakonom shodno se primjenjuje Zakon o upravnom postupku.

Član 27.

(Objavljivanje rješenja o reprezentativnosti odnosno gubitku reprezentativnosti)

Rješenje o reprezentativnosti i o gubitku reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca na teritoriju Federacije, objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH", dok se za područje kantona objavljuje u službenim novinama kantona.

Član 28.

(Evidencija reprezentativnih sindikata)

- (1) Federalno ministarstvo nadležno za rad vodi registar reprezentativnih sindikata (u daljem tekstu: registar sindikata) za teritoriju Federacije, a kantonalno ministarstvo nadležno za rad vodi registar sindikata za područje kantona.
- (2) Kantonalna ministarstva nadležna za rad dužna su federalnom ministarstvu nadležnom za rad, dostaviti kopije rješenja o reprezentativnosti sindikata kojima je reprezentativnost utvrđena za područje kantona.
- (3) Registar sindikata vodi se pisano u obliku knjige i u elektronskom obliku.
- (4) Sindikat je dužan da obavijesti ministarstvo iz stava (1) ovog člana, kod kojeg se vodi registar u koji je upisan, o svakoj promjeni u vezi sa utvrđenom reprezentativnošću radi vođenja evidencije.
- (5) Upis i brisanje u registar sindikata vrši se na osnovu konačnog rješenja.
- (6) U registar sindikata upisuju se sljedeći podaci:
  - a) redni broj upisa;
  - b) datum upisa;
  - c) naziv reprezentativnog sindikata;
  - d) sjedište i adresa reprezentativnog sindikata;
  - e) teritorija, odnosno područje na kojem će djelovati reprezentativni sindikat;
  - f) ime i prezime lica ovlaštenog za zastupanje reprezentativnog sindikata;
  - g) broj i datum rješenja na osnovu kojeg je upis izvršen;
  - h) broj i datum rješenja na osnovu kojeg se vrši brisanje;
  - i) razlozi za brisanje i
  - j) napomene.

Član 29.

(Evidencija reprezentativnih udruženja poslodavaca)

- (1) Federalno ministarstvo nadležno za rad vodi registar reprezentativnih udruženja poslodavaca (u daljem tekstu: registar poslodavaca) za teritoriju Federacije, a kantonalno ministarstvo nadležno za rad vodi registar poslodavaca za područje kantona.
- (2) Kantonalna ministarstva nadležna za rad dužna su federalnom ministarstvu nadležnom za rad, dostaviti kopije rješenja o reprezentativnosti udruženja poslodavaca kojima je reprezentativnost utvrđena za područje kantona.
- (3) Registar poslodavaca vodi se pisano u obliku knjige i u elektronskom obliku.
- (4) Udruženje poslodavaca je dužno da obavijesti ministarstvo iz stava (1) ovog člana, kod kojeg se vodi registar u koji je upisano, o svakoj promjeni u vezi sa utvrđenom reprezentativnošću radi vođenja evidencije.

- (5) Upis i brisanje u registar poslodavaca vrši se na osnovu konačnog rješenja.
- (6) U registar poslodavaca upisuju se sljedeći podaci:
  - a) redni broj upisa;
  - b) datum upisa;
  - c) naziv reprezentativnog udruženja poslodavaca;
  - d) sjedište i adresa reprezentativnog udruženja poslodavaca;
  - e) teritorija, odnosno područje na kojem će djelovati reprezentativno udruženje poslodavaca;
  - f) ime i prezime lica ovlaštenog za zastupanje reprezentativnog udruženja poslodavaca;
  - g) broj i datum rješenja na osnovu kojeg je upis izvršen;
  - h) broj i datum rješenja na osnovu kojeg se vrši brisanje;
  - i) razlozi za brisanje i
  - j) napomene.

Član 30.
(Javnost registra)

- (1) Registri reprezentativnih sindikata i udruženja poslodavaca iz čl. 28. i 29. ovog zakona su javni.
- (2) Uvid u registre iz stava (1) ovog člana dozvolit će se svakom pravnom, odnosno fizičkom licu, u skladu sa posebnim propisima koji se odnose na zaštitu ličnih podataka i slobodu pristupa informacijama.

DIO SEDMI - NADZOR NAD PRIMJENOM ZAKONA I KAZNE NE ODREDBE

Član 31.
(Upravni nadzor)

Upravni nadzor nad primjenom ovog zakona obavlja federalno, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rad, u zavisnosti od nivoa organizovanja sindikata, odnosno udruženja poslodavaca.

Član 32.
(Inspekcijski nadzor)

Inspekcijski nadzor nad provedbom ovog zakona obavlja federalna, odnosno kantonalna inspekcija rada, u zavisnosti od nivoa organizovanja sindikata, odnosno udruženja poslodavaca.

Član 33.
(Vrste i visine prekršaja)

- (1) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poslodavac ako:

- a) na zahtjev sindikata ili nadležnog organa u propisanom roku ne dostavi podatke odnosno odgovarajući dokaz o broju zaposlenih kod poslodavca, član 11. stav (2);
  - b) ne postupi po zahtjevu, te ne provede postupak utvrđivanja odnosno preispitivanja reprezentativnosti na zahtjev sindikata, čl. 20. i 24.
- (2) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaj sindikat, odnosno udruženje poslodavaca ako:
- a) u postupku utvrđivanja ili preispitivanja reprezentativnosti dostavi netačne i krivotvorene dokaze i druge podatke, čl. 11, 18, 24. stav (4) i član 25. stav (4);
  - b) ne obavijesti ministarstvo o svakoj promjeni koja se tiče utvrđene reprezentativnosti, član 28. stav (4) i član 29. stav (4).
- (3) Za prekršaje iz st. (1) i (2) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50,00 KM do 1.000,00 KM, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM.
- (4) Za prekršaj iz stava (1) tačka a) ovog člana kazniti će se i poslodavac fizičko lice novčanom kaznom od 200,00 KM do 1.000,00 KM, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 1.500,00 KM do 3.000,00 KM.

DIO OSMI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 34. (Prestanak primjene propisa)

- (1) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena odredbi čl. 122. do 136. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“, br. 26/16 i 89/18).
- (2) Postupci započeti u skladu sa odredbama čl. 122. do 136. Zakona o radu iz stava (1) ovog člana, završit će se prema odredbama tog zakona.

Član 35. (Zadržavanje utvrđene reprezentativnosti)

Sindikati i udruženja poslodavaca kojima je do dana stupanja na snagu ovog zakona utvrđena reprezentativnost, zadržavaju svoju reprezentativnost.

Član 36. (Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE

NACRTA ZAKONA O REPREZENTATIVNOSTI SINDIKATA I UDRUŽENJA POSLODAVACA

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana IV.A.20.(1)d), a u vezi sa članom III.2.e) i članom II.A.2.1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Prema odredbama člana IV.A.20.(1)d) Ustava Federacije, Parlament Federacije nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti, a prema odredbama člana III.2.e) federalna vlast i kantoni nadležni su za socijalnu politiku.

Prema odredbama člana II.A.2.1) Ustava Federacije, Federacija osigurava primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda. Ustavom Federacije, članom II.1.I) svim osobama na teritoriji Federacije garantirane su osnovne slobode, između ostalih, i sloboda okupljanja, sloboda udruživanja, sloboda osnivanja i pripadanja sindikatima i sloboda neudruživanja.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Donošenje Zakona o reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca predstavlja dio reforme radnog zakonodavstva u cilju unaprjeđivanja prava na slobodno organizovanje i udruživanje u sindikate i udruženja poslodavaca, slobodu osnivanja i udruživanja u saveze i udruženja višeg nivoa, a u vezi sa pravom na kolektivno pregovaranje u svrhu unaprjeđivanja ekonomskih i socijalnih interesa.

Bosna i Hercegovina je ratificirala više konvencija Međunarodne organizacije rada koje se odnose na slobodu udruživanja, pravo na organiziranje, pravo na kolektivno pregovaranje, te socijalni dijalog kao što su Konvencija o pravu na udruživanje (poljoprivreda), 1921 (C11), Konvencija o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje, 1948 (C87), Konvencija o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje, 1949 (C98), Konvencija o radničkim predstavnicima, 1971 (C135) i Konvencija o tripartitnim konsultacijama (međunarodni radni standardi), 1976 (C144).

Relevantni su i drugi međunarodni dokumenti koji obavezuju Bosnu i Hercegovinu, a garantuju osnovne slobode i prava kao što su Revidirana Europska socijalna povelja Vijeća Europe koja svojim članom 6. garantuje pravo na kolektivno pregovaranje, Univerzalna deklaracija o pravima čovjeka iz 1948. godine, Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966. godine, te Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima iz 1966. godine.

Iako je Zakon o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16 i 89/18), uspostavio zakonodavni okvir za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca,

kao uvjeta za vođenje bipartitnog i tripartitnog socijalnog dijaloga, bilo je neophodno da se posebnim propisom na sistematičniji način urede uvjeti i postupak za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca, dokazivanje ispunjenosti uvjeta za utvrđivanje reprezentativnosti, preispitivanje utvrđene reprezentativnosti, kao i druga pitanja od značaja za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca.

Nacrt ovog zakona razmatran je na Predstavničkom Domu i Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, te je na oba doma prihvaćen kao dobra osnova za izradu Prijedloga Zakona, s tim da je Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine zaključkom usvojenim na sjednici tog doma održanoj 29.10.2019. godine, predlagača ovog zakona zadužio da organizuje i sprovede javnu raspravu u trajanju od 60 dana. Također, i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine je zaključkom usvojenim na sjednici tog doma održanoj 27.02.2020. godine, predlagača ovog zakona zadužio da organizuje i sprovede javnu raspravu u istom trajanju.

U skladu sa pomenutim zaključcima Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je preduzelo aktivnosti na provođenju javne rasprave objavljivanjem poziva na web stranici ministarstva i informisanjem javnosti, te pozivanjem svih zainteresovanih da svoje primjedbe, prijedloge ili komentare na tekst Nacrta Zakona dostave do 30.04.2020.godine. Također, ovo ministarstvo je dana 24.06.2020. godine u Sarajevu, organizovalo i otvorenu Javnu raspravu o Nacrtu Zakona o reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike razmotrilo je sve primjedbe, prijedloge i sugestije iznesene tokom provođenja javne rasprave, te usvojilo one za koje je cijenjeno da su opravdane i iste ugradilo u tekst Nacrta ovog zakona.

Kako se ovim zakonom uređuje oblast koja je u zajedničkoj nadležnosti federalne i kantonalnih vlasti, Nacrt Zakona o reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca dostavljen je svim kantonima radi pribavljanja mišljenja o istom.

III – USKLAĐENOST SA PROPISIMA EUROPSKE UNIJE

Imajući u vidu predmet i sadržaj ovog zakona, utvrđeno je da ne postoje odgovarajući izvori prava Europske unije sa kojim je potrebno izvršiti usklađivanje.

IV - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Osnovne odredbe (čl. 1 – 4)

Utvrđen je predmet ovog zakona, te propisano da se istim uređuju pitanja od značaja za postupak utvrđivanja reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, ako drugim zakonom nije drugačije određeno. Također, utvrđeno je koji su podaci mjerodavni za utvrđivanje reprezentativnosti, kako bi se spriječile nedoumice u pogledu podataka o broju radnika poslovnica firmi iz drugog entiteta ili radnika koji rade u poslovnicama van teritorija Federacije. Ovim zakonom garantuje se i

pravo na slobodno udruživanje i organizovanje sindikata i udruženja poslodavaca koji nisu reprezentativni, kao i sva druga prava i obaveze koje nisu u skladu sa ovim zakonom isključivo data reprezentativnim sindikatima odnosno udruženjima poslodavaca.

Uvjeti za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata (čl. 5 – 12)

Ovim zakonom propisani su opći uvjeti za reprezentativnost sindikata, kao i posebni uvjeti u pogledu procenata učlanjenosti zaposlenih za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata kod poslodavca, područje i oblast djelatnosti, područje kantona, te za teritoriju Federacije, kao i reprezentativnost sindikata u slučaju neispunjavanja uvjeta u pogledu broja članova u odnosu na ukupan broj zaposlenih.

U odnosu na tekst Prednacrtu ovog zakona u kojem bila predviđena i mogućnost utvrđivanja reprezentativnosti strukovnih sindikata na nivou poslodavca, odnosno području kantona, izvršena je izmjena navedenih odredaba na način da je predviđena općenita mogućnost utvrđivanja reprezentativnosti kod poslodavca, odnosno mogućnost utvrđivanja reprezentativnosti za područje ili oblast djelatnosti, s tim da su za oba nivoa smanjeni predviđeni procenti potrebne učlanjenosti na 15%, odnosno 14% u odnosu na ukupan broj zaposlenih. Na taj način su navedene odredbe usaglašene sa primjedbama koje su iznesene u toku Javne rasprave, odnosno usaglašene su sa raspravom koja se prilikom razmatranja ovog zakona vodila na Predstavničkom domu, odnosno Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

Također, u skladu sa primjedbama koje su iznesene u toku Javne rasprave, precizirana je odredba koja se odnosi na utvrđivanje reprezentativnosti sindikata za područje kantona, te je u pogledu kriterija koji se odnosi na potreban procenat učlanjenosti kada je u pitanju utvrđivanje reprezentativnosti sindikata na teritoriji Federacije, izvršeno usaglašavanje sa odredbama koje se odnose na utvrđivanje reprezentativnosti udruženja poslodavaca na pomenutom nivou, kao i sa primjedbama iznesenim u toku Javne rasprave. Naime, predviđeno je da se reprezentativnim sindikatom za područje kantona smatra sindikat koji, između ostalog, ispunjava i uvjet da ima najmanje 15% članova u odnosu na ukupan broj zaposlenih na području kantona, u najmanje tri područja ili oblasti djelatnosti, prema podacima organa nadležnog za statistiku, odnosno drugog organa koji vodi odgovarajuću evidenciju u BiH, odnosno Federaciji. Također, predviđeno je da se u postupku utvrđivanja reprezentativnosti sindikata za područje kantona, pored propisanih kriterija, cijeni se i činjenica da je sindikat kantona organizacioni dio sindikata kojem je utvrđena reprezentativnost za teritoriju Federacije.

Kada je u pitanju utvrđivanje reprezentativnosti sindikata za teritoriju Federacije, utvrđeno je da se reprezentativnim sindikatom za pomenuti nivo smatra onaj sindikat koji, između ostalog, ima najmanje 20% članova u odnosu na ukupan broj zaposlenih u Federaciji, u najmanje pet područja ili oblasti djelatnosti, prema podacima organa nadležnog za statistiku, odnosno drugog organa koji vodi odgovarajuću evidenciju u BiH, odnosno Federaciji, te koji djeluje na području najmanje tri kantona. Potreban procenat učlanjenosti u postupku utvrđivanja reprezentativnosti sindikata za teritoriju Federacije, kao i broj područja ili oblasti djelatnosti u kojima isti djeluje, usklađen je sa primjedbama koje su iznesene u toku Javne rasprave, te je isti usaglašen i sa kriterijima

koji su propisani za utvrđivanje reprezentativnosti udruženja poslodavaca na istom nivou.

Nadalje, ukoliko nijedan od sindikata ne ispunjava kriterije u pogledu potrebnog procenta učlanjenosti, predviđeno je da se reprezentativnim smatra sindikat sa najvećim brojem učlanjenih od ukupnog broja zaposlenih, odnosno sa najmanje 7% učlanjenih od ukupnog broja zaposlenih, što iznosi za dva puta manje od predviđenog procenta učlanjenosti.

U vezi sa postupkom u kojem će se utvrđivati reprezentativnost sindikata propisan je način dokazivanja ispunjenosti propisanih uvjeta. Također, predviđeno je da ukoliko postoje dva ili više reprezentativnih sindikata na nivou poslodavca, na nivou područja i oblasti djelatnosti, na nivou kantona, odnosno Federacije, za koje je utvrđena reprezentativnost u skladu sa ovim zakonom, svi sindikati imaju prava reprezentativnog sindikata utvrđena ovim zakonom.

Uvjeti za utvrđivanje reprezentativnosti udruženja poslodavaca (čl. 13 – 19)

Ovim zakonom propisani su opći uvjeti za reprezentativnost udruženja poslodavaca, kao i posebni uvjeti u pogledu procenata zaposlenih kod članova udruženja poslodavaca za utvrđivanje reprezentativnosti za područje i oblast djelatnosti, područje kantona, te za teritoriju Federacije, kao i reprezentativnost udruženja poslodavaca u slučaju neispunjavanja propisanih uvjeta.

U odnosu na tekst Prednacrtu ovog zakona, u skladu sa primjedbama Udruženja poslodavaca u Federaciji BiH, precizirani su kriteriji za utvrđivanje reprezentativnosti udruženja poslodavaca, te su na sistematičniji način predviđene odredbe koje se odnose na utvrđivanje reprezentativnosti udruženja poslodavaca na različitim nivoima. S tim u vezi, predviđeno je da se reprezentativnim udruženjem poslodavaca za područje ili oblast djelatnosti na teritoriji Federacije, odnosno području kantona, smatra udruženje poslodavaca u koje je učlanjeno najmanje 14% poslodavaca od ukupnog broja poslodavaca u području ili oblasti djelatnosti na teritoriji Federacije, odnosno području kantona, pod uvjetom da ti poslodavci zapošljavaju najmanje 14% od ukupnog broja zaposlenih u području ili oblasti djelatnosti, na teritoriji Federacije, odnosno području kantona. U pogledu propisanog procenta potrebne učlanjenosti u smislu navedenog, izvršeno je usaglašavanje sa propisanim kriterijima za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata za područje ili oblast djelatnosti.

Nadalje, predviđeno je da se reprezentativnim udruženjem poslodavaca za područje kantona smatra udruženje poslodavaca koje, između ostalog, ispunjava i uvjet da njegovi članovi zapošljavaju najmanje 15% od ukupnog broja zaposlenih u privredi na području kantona u najmanje tri područja ili oblasti djelatnosti. Također, predviđeno je da se u postupku utvrđivanja reprezentativnosti udruženja poslodavaca za područje kantona, pored propisanih kriterija, cijeni se i činjenica da je udruženje poslodavaca kantona organizacioni dio udruženja poslodavaca kojem je utvrđena reprezentativnost za teritoriju Federacije, te je na taj način djelimično prihvaćena primjedba Udruženja poslodavaca u Federaciji BiH, dostavljena u toku Javne rasprave, a koja je data u pogledu kriterija za utvrđivanje reprezentativnosti udruženja poslodavaca za područje

kantona. Naime, prema navedenoj primjedbi Udruženja poslodavaca u Federaciji BiH, reprezentativnost udruženja poslodavaca za područje kantona bi se trebala cijeliti samo na osnovu činjenice da je to udruženje organizacioni dio udruženja poslodavaca kojem je utvrđena reprezentativnost za teritoriju Federacije, bez utvrđivanja kriterija koji se odnose na potreban procenat učlanjenosti. S tim u vezi, navedena primjedba nije mogla biti u potpunosti prihvaćena iz razloga što bi se na taj način reprezentativnost udruženja poslodavaca za područje kantona, iz nadležnosti kantonalnih ministarstava, utvrđivala na osnovu rješenja o reprezentativnosti za teritoriju Federacije, koje bi donosilo federalno ministarstvo nadležno za rad. S obzirom da se u radi o oblasti koja je u zajedničkoj nadležnosti federalne i kantonalnih vlasti, to se ovim zakonom nije moglo dirati u nadležnosti kantonalnih ministarstava za rad kada je u pitanju utvrđivanje reprezentativnosti za područje kantona.

Kada je u pitanju utvrđivanje reprezentativnosti za teritoriju Federacije, utvrđeno je da se reprezentativnim udruženjem poslodavaca za pomenuti nivo smatra ono udruženje poslodavaca koje, između ostalog, ispunjava i uvjet da njegovi članovi zapošljavaju najmanje 20% od ukupnog broja zaposlenih u privredi na teritoriji Federacije u najmanje pet područja ili oblasti djelatnosti, te koje djeluje na području najmanje tri kantona. U vezi sa kriterijima koji se odnose na potreban procenat učlanjenosti i broj područja ili oblasti djelatnosti u kojima reprezentativno udruženje poslodavaca za teritoriju Federacije djeluje, izvršeno je usaglašavanje sa primjedbama koje su iznesene u toku Javne rasprave.

Nadalje, ukoliko nijedno udruženje poslodavaca ne ispunjava propisane uvjete u pogledu potrebne učlanjenosti, predviđeno je da se reprezentativnim udruženjem poslodavaca smatra udruženje čiji članovi zapošljavaju najveći broj zaposlenih, a najmanje 7% od ukupnog broja zaposlenih u području ili oblasti djelatnosti, odnosno od ukupnog broja zaposlenih u privredi na području kantona, što iznosi za dva puta manje od predviđenog procenta učlanjenosti.

U vezi sa postupkom u kojem će se utvrđivati reprezentativnost udruženja poslodavaca propisan je način dokazivanja ispunjenosti propisanih uvjeta. Također, predviđeno je da ukoliko postoje dva ili više reprezentativnih udruženja poslodavaca na nivou područja i oblasti djelatnosti, na nivou kantona, odnosno Federacije, kojima je utvrđena reprezentativnost u skladu sa ovim zakonom, sva udruženja imaju prava reprezentativnog udruženja poslodavaca utvrđena ovim zakonom.

Postupak utvrđivanja reprezentativnosti (čl. 20 – 22)

Propisan je postupak za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca za sve nivoe organizovanja, te utvrđena ovlaštenja reprezentativnog sindikata i udruženja poslodavaca. U smislu navedenog, propisana je nadležnost poslodavca za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata kod poslodavca, odnosno nadležnost kantonalnih i federalnog ministarstva nadležnog za rad za vođenje postupka u kojem se utvrđuje reprezentativnost sindikata i udruženja poslodavaca za područje kantona, odnosno teritoriju Federacije. S tim u vezi, razmotrena je sugestija Udruženja poslodavaca u Federaciji BiH, koja je data u toku Javne rasprave, a kojom je predloženo da se u postupak utvrđivanja reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca uvede

jedna vrsta odbora kao kolektivnog tijela, sastavljenog od članova na tripartitnom nivou, na čiji bi prijedlog nadležna ministarstva donosila rješenja o zahtjevu za utvrđivanje reprezentativnosti. Pomenuta sugestija nije ocijenjena opravdanom iz razloga što se pri razmatranju iste imalo u vidu opredjeljenje Vlade Federacije da se zbog restriktivne budžetske politike neće osnivati novi organi ili tijela, za čiji bi rad bila potrebna dodatna izdvajanja iz Budžeta Federacije.

Kada su u pitanju utvrđena ovlaštenja reprezentativnog sindikata i udruženja poslodavaca, ista su usaglašena sa sugestijama koje su iznese u toku Javne rasprave.

Preispitivanje utvrđene reprezentativnosti (čl. 23 – 25)

Propisan je postupak preispitivanja utvrđene reprezentativnosti na način da je predviđeno da sindikat i poslodavci, odnosno njihova udruženja mogu podnijeti zahtjev za preispitivanje utvrđene reprezentativnosti, ukoliko smatraju da su promijenjene činjenice na osnovu kojih je utvrđena reprezentativnost, a po isteku roka od 30 dana od dostave rješenja o utvrđivanju reprezentativnosti. Predviđeno je da zahtjev za preispitivanje reprezentativnosti može podnijeti sindikat, odnosno udruženje poslodavaca istog nivoa organizovanja, odnosno istog područja ili oblasti djelatnosti.

Postupak, objavljivanje rješenja i evidencija (čl. 26 – 30)

Predviđena je supsidijarna primjena Zakona o upravnom postupku na postupak u vezi sa utvrđivanjem reprezentativnosti sindikata, odnosno udruženja poslodavaca koji nije uređen ovim zakonom. Pored toga, regulisano je objavljivanje rješenja o reprezentativnosti odnosno gubitku reprezentativnosti u „Službenim novinama Federacije BiH“, odnosno službenim novinama kantona, te način vođenja evidencije reprezentativnih sindikata i poslodavaca u registru sindikata i poslodavaca. U smislu navedenog, u skladu sa sugestijama dostavljenim u toku Javne rasprave, predviđeno je da su kantonalna ministarstva nadležna za rad dužna federalnom ministarstvu nadležnom za rad, dostaviti kopije rješenja o reprezentativnosti sindikata, odnosno udruženja poslodavaca kojima je reprezentativnost utvrđena za područje kantona. Također, propisana je i javnost registara reprezentativnih sindikata i udruženja poslodavaca, koji se vode kod nadležnih ministarstava.

Nadzor nad primjenom zakona i kaznene odredbe (čl. 31 – 33)

Propisan je upravni i inspekcijski nadzor nad primjenom zakona, te utvrđene vrste i visine prekršaja.

Prijelazne i završne odredbe (čl. 34 – 36)

Propisan je način okončanja već započelih postupaka za utvrđivanje reprezentativnosti, te predviđen prestanak važenja određenih odredaba Zakona o radu kojima je do donošenja novog zakona bilo uređeno pitanje utvrđivanja reprezentativnosti. Također, radi pravne sigurnosti, predviđeno je da sindikati i udruženja poslodavaca kojima je do dana stupanja na snagu ovog zakona utvrđena reprezentativnost, zadržavaju svoju reprezentativnost.

V - FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.